

Przeczytaj fragment książki Bernadette McDonald pt. „Ucieczka na szczyt” opowiadający o jednej z wypraw wysokogórskich polskich wspinaczy Wojciecha Kurtyki i Jerzego Kukuczki.

Tam, wysoko na grzbiecie, między dwoma szczytami, Wojtek dostał jednego z najbardziej eterycznych doświadczeń w całej swojej górskiej karierze. Biwakowali na wysokości około 7600 m, było jeszcze dość wcześnie, około 3 po południu. Jurek chciał, by przeszli kilkaset metrów niżej, ale Wojtek był pewien, że będą mieli problem z postawieniem namiotu, nalegał więc na wczesny postój.

- Widok był cudowny, fantastyczny. Mogłeś zobaczyć absolutnie cały świat - opowiadał. - Wspominam to jak delirium, chodziłem dookoła. Po prostu nie mogłem wejść do namiotu. To było fantastyczne doświadczenie rzadkiej jakości, głęboko duchowe. Oczywiście góry zawsze są piękne, ale tym razem było wyjątkowo cudnie.

Choć był z Jurkiem, to nie podzielił się z nim tym duchowym doświadczeniem. Byli tak przyzwyczajeni do siebie, że nie czuli potrzeby rozmawiania. Bardziej praktyczny Jurek został w namiocie, przygotowując picie i jedzenie, a Wojtek błąkał się w estetycznej euforii. Z każdą zmianą światła pryzmatyczne możliwości gór odsłaniały głębsze, bardziej ukryte odcienie piękna. [...]

Następnego dnia wiatr się nasilał, gdy wspinali się niekończącą, falistą granią do środkowego szczytu. Gdy przywarli do niego, pojawił się nowy problem - jak bezpiecznie zejść na przełęcz po drugiej stronie. Wiatr pędził z przerażającym hukiem. Gdy opuścili się na cienkich zjazdówkach, czuli się jakby zjeżdżali do okrutnego zimnego piekła. Główny szczyt zdobyli kolejnego dnia. Kiedy schodzili już drogą klasyczną, po dniach ekstremalnych wysokości i stałego wystawiania się na ryzyko, Wojtek na chwilę stracił koncentrację. Trawersując nad drugim obozem wyprawy Janusza na 6400 m, natknął się na stare poręczówki. Chwycił się na chwilę, by złapać równowagę. Lina pękła. Zaczął się ześlizgiwać, szybciej i szybciej, po zboczach pokrytym lodem. Jego raki i lodowy czekan ledwo rysowały twardą jak mur powierzchnię.

Trzeba było niezwykłej siły, żeby wyhamować, by Jurek nie został wystrzelony z uskoku. Po tym ocaleniu nie poczuł jednak szczególnej ulgi. Po prostu się udało. Mimo wysokości, pogody i bliskiej katastrofy Jurek i Wojtek zachowali dużo zimnej krwi.

Powietrzny trawers spowodował, że byli w stanie zaakceptować wszystko, czego góra i żywioły od nich wymagały, włącznie z najwyższym poświęceniem.

Zrozumieli, jaki jest sens tej pięciopółdniowej wspinaczki 10-kilometrowym żeblem. Wiedzieli, że ich wielka motywacja brała się z takich dróg jak ta, które wymagały największego poświęcenia.

I. Zadania do tekstu

1. Tekst pod względem gatunku literackiego jest:

- ☒ A) literaturą faktu ☐ B) artykułem prasowym
☐ C) tekstem popularnonaukowym ☐ D) relacją pamiętnikarską

2. Zachowanie Wojciecha Kurtyki podczas biwaku powyżej 7000 metrów świadczy o jego:

- ☐ A) lęku ☐ B) osłupieniu ☐ C) zniecierpliwieniu ☒ D) zachwycie

3. Wypadek podczas wyprawy był spowodowany:

- ☐ A) lękiem ☐ B) lekkomyślnością ☒ C) wyczerpaniem ☐ D) brawurą

4. Określenie **okrutne zimne piekło** odnosi się do:

- ☐ A) wysokości ☒ B) odczuć wspinaczy ☐ C) krajobrazu ☐ D) ciemności

5. Podkreślone zdanie świadczy o tym, że wspinacze odczuwali wobec gór:

- ☐ A) lekceważenie ☒ B) respekt ☐ C) strach ☐ D) pogardę

6. Wedle słów narratora, bohaterowie tekstu mieli świadomość, że ich pasja wspinania wynikała z:

- ☒ A) ocierania się o śmierć ☐ B) odpowiedzialności za partnera
☐ C) podziwiania piękna ☐ D) imponowania wytrzymałością fizyczną

7. W tekście występują elementy:

- ☐ A) gwary ☒ B) języka środowiskowego
☐ C) języka naukowego ☐ D) żargonu młodzieżowego

II. Zadania do lektur

8. Główni bohaterowie „Kamieni na szaniec” po powrocie do zrujnowanej bombardowaniami Warszawy pracowali jako:

- ☐ A) murarze ☒ B) szklarze ☐ C) stolarze ☐ D) elektrycy

9. Działająca w Warszawie antyhitlerowska organizacja konspiracyjna stosująca techniki małego sabotażu nosiła nazwę:

- ☒ A) Wawer ☐ B) Palmiry ☐ C) Pomarańczarnia ☐ D) Parasol

10. Aleksy Dawidowski podczas brawurowego rajdu rowerem ulicą Marszałkowską:

- ☒ A) wybijał szyby ☐ B) rozrzucał ulotki
☐ C) ścigał flagi ☐ D) rzucał granaty

11. Bohaterowie „Kamieni na szaniec” manifestowali obchody świąt narodowych poprzez:

- ☐ A) malowanie na murach żółwi ☐ B) stemplowanie egzemplarzy Kuriera Warszawskiego
☒ C) malowanie na murach barw narodowych ☐ D) gazowanie kin i restauracji

12. Odbicie Jana Bytnara z karetki więziennej miało miejsce:

- ☐ A) miesiąc po aresztowaniu Rudego ☐ B) u zbiegu ulic Miodowej i Senatorskiej
☒ C) 26 marca 1943 r. ☐ D) 20 sierpnia 1943 r.

13. Wysadzenie mostu i zatrzymanie niemieckiego pociągu ze sprzętem wojennym było celem akcji dywersyjnej w okolicy:

- ☒ A) Kraśnika ☐ B) Celestynowa ☐ C) Sieczych ☐ D) Czarnocina

14. Jan Bytnar został ranny podczas:

- ☐ A) wieszania flag na lampach ulicznych ☐ B) uwalniania więźniów pod Celestynowem
☒ C) ewakuacji materiałów konspiracyjnych z mieszkania przy ul. Brackiej ☐ D) akcji przeciwko Paprockiemu

15. O literaturze faktu nie można powiedzieć, że:

- ☐ A) portretuje rzeczywistość ☒ B) jest pozbawiona walorów literackich i moralnych
☐ C) pod względem narracji przypomina powieść ☐ D) może się odwoływać do pamiętników i dzienników

16. Narracyjny charakter ma:

- ☐ A) sonet ☒ B) ballada ☐ C) fraszka ☐ D) tragedia

17. Fragment fraszki „Do gór i lasów” zgodnie z filozofią obecną w twórczości Jana Kochanowskiego zawiera refleksję nad:

- ☐ A) sensem życia
☒ B) zmiennością ludzkiego losu
☐ C) wielością obowiązków szlacheckiego syna
☐ D) wyborem drogi życiowej młodego człowieka

*Dziś żak spokojny, jutro przypasany
Do miecza rycerz dziś między dworzany
W pańskim pałacu, jutro zasię cichy
Ksiądz w kapitule,*

18. Elementem filozofii epikurejskiej w pieśniach Jana Kochanowskiego jest tematyka:

- ☐ A) obojętności wobec losu ☒ B) radosnego biesiadowania
☐ C) pogardy wobec uciech doczesnych ☐ D) poszukiwania mądrości życia

19. Adam Mickiewicz w „Reducie Ordona” i „Śmierci pułkownika” ukazał bohaterstwo żołnierzy walczących podczas:

- ☐ A) powstania styczniowego ☐ B) potopu szwedzkiego
☒ C) powstania listopadowego ☐ D) wojny Napoleona z Rosją w 1812 roku

III. Nauka o języku

20. Imiesłowowy równoważnik zdania jest w wypowiedzeniu:

- ☐ A) Wszystkich zainteresowanych prosi się o wypełnienie zgłoszenia. ☐ B) Zabrania się pisania po murach!
☐ C) Zakupiono artykuły piśmiennicze. ☒ D) Wychodząc, gasimy światło.

21. Taką samą budowę słowotwórczą jak wyraz *roślinożerca* ma słowo:

- ☒ A) gwiazdozbiór ☐ B) zbieractwo ☐ C) roślinność ☐ D) odbiorca

22. Skrótowcem mieszanym jest:

- ☐ A) BIP (wym. bip) ☒ B) CBOS (wym. cebos)
☐ C) Fablok (wym. fablok) ☐ D) NIK (wym. nik)

23. Mowa niezależna to:

- ☐ A) Opowiedzmy o spotkaniu. ☐ B) Powiedz, co przekazał ci dyrektor.
☐ C) Wezwwała nas do gabinetu. ☒ D) Zawołał: „Zaraz ruszamy!”

24. Zdaniem złożonym z podrzędnym podmiotowym jest:

- ☒ A) Przyjeżdżał tu ten, kto szukał spokoju. ☐ B) Turyści, którzy wyjeżdżali, kupowali pamiątki.
☐ C) Podzielił się tym, co miał. ☐ D) Harcerze byli tymi, na których mogliśmy liczyć.

25. Czasownikiem nieprzechodnim jest:

- ☐ A) strzyc ☒ B) uciec ☐ C) nawlec ☐ D) upiec

26. Zdaniem nie jest:

- ☐ A) Idę! ☒ B) Otwarte! ☐ C) Podano do stołu! ☐ D) Słuchajcie!

27. Wyłącznie potoczne znaczenie ma słowo:

- ☐ A) nawijać ☒ B) bajer ☐ C) kasa ☐ D) kopcić

28. Błąd językowy znajduje się w wypowiedzeniu:

- ☐ A) Zatrudniła się do wykonywania prostych posług. ☐ B) Nasz dzielnicowy jest wyjątkowym służbistą.
☐ C) Kupiłem wysłużony samochód. ☒ D) Nie potrafię obsługiwać się tym narzędziem.

29. Faktem jest stwierdzenie:

- ☐ A) Miód wszystkim służy. ☐ B) Wegetarianie są mili.
☒ C) Ten produkt zawiera cukier. ☐ D) Pizza jest lubianym daniem.

30. W nawiązaniu do Pańskiego pisma w sprawie braku koszy na śmieci w parku miejskim, informujemy, że... - wypowiedź jest przykładem stylu:

- ☐ A) naukowego ☐ B) potocznego ☒ C) urzędowego ☐ D) popularnonaukowego